

UZASADNIENIE

Pozwem z 8 lipca 2020 r. (data nadania w placówce pocztowej) powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwoty 5.983,42 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz zwrotu opłaty skarbowej uiszczonej od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu powód wskazał, że 8 kwietnia 2016 r. Bank (...) S.A. w W. zawarł z konsumentem umowę pożyczki nr (...) \ (...). Kwota udzielonej pożyczki gotówkowej wynosiła 19.498,25 zł. Umowa została zawarta na okres od 8 kwietnia 2016 r. do 13 września 2018 r. Wydanie pożyczki nastąpiło na zasadach wskazanych w umowie. Pozwany w dniu wypłaty pożyczki gotówkowej pobrał od konsumenta kwotę 4.398,25 zł tytułem prowizji. Prowizja została sfinansowana poprzez zapłatę wskazanej kwoty z udzielonej konsumentowi pożyczki. W dniu 13 listopada 2015 r. konsument dokonał wcześniejszej całkowitej spłaty pożyczki.

Nadto powód wskazał, że 15 lutego 2016 r. Bank (...) S.A. w W. zawarł z konsumentem umowę pożyczki nr (...) \ (...). Kwota udzielonej pożyczki gotówkowej wynosiła 5.999,52 zł. Umowa została zawarta na okres od 15 lutego 2016 r. do 13 lutego 2018 r. Wydanie pożyczki nastąpiło na zasadach wskazanych w umowie. Pozwany w dniu wypłaty pożyczki gotówkowej pobrał od konsumenta kwotę 899,25 zł tytułem prowizji. Prowizja została sfinansowana poprzez zapłatę wskazanej kwoty z udzielonej konsumentowi pożyczki. W dniu 8 kwietnia 2016 r. konsument dokonał wcześniejszej całkowitej spłaty pożyczki.

Powód wskazał, że 7 maja 2020 r. zawarł z konsumentem umowę przelewu wierzytelności pieniężnej przysługującej konsumentowi z tytułu całkowitej wcześniejszej spłaty obydwu pożyczek, na mocy której powód nabył przysługujące mu roszczenie. Powód podał, że wezwał pozwanego do dobrowolnej zapłaty dochodzonej pozwem kwoty. Powód wskazał, że materialną podstawę dochodzonego roszczenia stanowi art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (dalej u.k.k.). Jednocześnie powód wskazał, że wyliczenie kwoty żądanej pozwem stanowi kwota 4.123,36 zł (z tytułu umowy z dnia 5 września 2015 r.) oraz kwota 834,12 zł (z tytułu umowy z dnia 15 lutego 2016 r.) obliczona jako proporcjonalny zwrot prowizji z tytułu wcześniejszej spłaty pożyczki na podstawie wzoru: kwota zwrotu prowizji/ilość dni trwania umowy = kwota prowizji za dzień trwania umowy i kwota prowizji za dzień trwania umowy*ilość dni za które przysługuje zwrot. Ponadto powód dochodzi skapitalizowanych zaległych odsetek za opóźnienie w wysokości 1.025,94 zł. W zakresie żądania o odsetkach powód podniósł, że oprócz żądania zapłaty skapitalizowanych odsetek za okres 3 lat przed dniem wniesienia pozwu, domaga się również odsetek za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Na poparcie stanowiska zawartego w pozwie powód przytoczył stanowisko Rzecznika (...) i Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumenta oraz orzeczenia sądów zapadłe w podobnych sprawach.

(pozew – k. 1-6)

W odpowiedzi na pozew z dnia 17 listopada 2020 r. pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko pozwany podniósł, że powództwo jest bezzasadne, bowiem z faktu jednorazowego pobrania prowizji z kwoty pożyczki należy wywieść, iż prowizja nie dotyczy okresu o który skrócono czas obowiązywania umowy, przez co nie doszło do spełnienia jednej z obligatoryjnych przesłanek do proporcjonalnego obniżenia kwoty prowizji w przypadku przedterminowej spłaty pożyczki w oparciu z art. 49 ust. 1 u.k.k. Pozwany podniósł, że dokonując literalnej wykładni art. 49 u.k.k. należy odwołać się do brzmienia art. 16 ust. 1 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki, który wskazuje, że konsument ma prawo w każdym czasie spłacić w całości lub w części swoje zobowiązania wynikające

z umowy o kredyt. W takich przypadkach jest on uprawniony do uzyskania obniżki całkowitego kosztu kredytu na które składają się odsetki i koszty przypadające na pozostałe okresy obowiązywania umowy. Pozwany wskazał, ponadto, że definicja legalna całkowitego kosztu kredytu wynikająca z art. 5 pkt. 6 u.k.k. w sposób przykładowy wymienia rodzaje kosztów, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, zatem w oparciu o literalną wykładnię art. 49 u.k.k. należy stwierdzić, że redukcja kosztów dotyczy tych które składają się na całkowity koszt kredytu i które jednocześnie dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy. Stąd nie wszystkie koszty pożyczki ulegają obniżeniu w przypadku wcześniejszej spłaty zobowiązania, a w niniejszej sprawie takimi kosztami były jedynie odsetki. Pozwany kwestionuje także powoływanie się na wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 11 września 2019 r. w sprawie C-383/18 wskazując, że Trybunał dokonał interpretacji Dyrektywy, a nie ustawy o kredycie konsumenckim, tylko dyrektywy na podstawie angielskiej i niemieckiej wersji językowej oraz, że nie jest wiążący dla sądu rozpoznającego sprawę.

W ocenie pozwanego powód nie udowodnił, że kredyt został faktycznie spłacony przed terminem, oraz zakwestionował fakt zawarcia umowy cesji podnosząc, że przedmiotowa umowa nie została pozwanemu okazana. Zgłosił zarzut wyzysku cedenta przy zawieraniu umowy cesji przez cesjonariusza oraz nieważności umowy cesji. Pozwany zarzucił również błędne wyliczenie roszczenia głównego i odsetkowego, błędne podanie daty wcześniejszej spłaty pożyczki. Ponadto, zdaniem pozwanego, powód będący przedsiębiorcą prowadzącym działalność gospodarczą w zakresie obrotu wierzytelnościami nie może opierać swojego roszczenia na wykładni tworzonej przez Trybunał dla konsumentów.

(odpowiedź na pozew – k. 65-70)

W replice na odpowiedź na pozew powód zmodyfikował żądanie pozwu, wnosząc o zasądzenie kwoty 5.978,95 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Modyfikację powództwa powód uzasadnił okolicznością, że całkowita spłata pożyczki (...) \ (...) nastąpiła w dniu 11 kwietnia 2016 r., co rzutowało na wysokość prowizji podlegającej zwrotowi oraz wysokość skapitalizowanych należnych odsetek ustawowych za opóźnienie.

Powód wskazał, że zarzuty braku legitymacji czynnej powoda, nieważności umowy cesji i wyzysku cedenta przy zawieraniu umowy cesji są bezzasadne, ponieważ dłużnik nie jest uprawniony do ingerowania w wewnętrzny stosunek łączący cedenta i cesjonariusza, a konsument nie twierdził, że postanowienia umowy cesji należy uznać za niedozwolone. Nadto, powód podniósł, że umowa cesji została przedstawiona pozwanemu przy zawiadomieniu o nabyciu wierzytelności i wezwaniu do zapłaty.

(replika na odpowiedź na pozew – k. 82-86)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 5 września 2015 r. S. T. zawarła z pozwanym umowę pożyczki gotówkowej nr (...) \ (...) w kwocie 19.498,25 zł (dalej: umowa), na okres do dnia 13 września 2018 r. Rzeczywista roczna stopa oprocentowania pożyczki określona została na 19,97%. Zgodnie z § 1 ust. 4 b) umowy, prowizja bankowa od udzielonej pożyczki wynosi 4.398,25 zł i pobierana jest przez bank jednorazowo z kwoty pożyczki. Początek spłaty pożyczki przypadła w październiku 2015 r., a data płatności każdej raty przypadała w 13 dniu każdego miesiąca (§ 2 ust. 3). Całkowita kwota do zapłaty z tytułu umowy pożyczki w przypadku terminowego spłacania wynosiła 19.498,25 zł (§ 1 ust. 7).

Zgodnie z § 2 ust. 16 umowy, pożyczkobiorca uprawniony jest w każdym czasie obowiązywania umowy pożyczki, do częściowej lub całkowitej wcześniejszej spłaty pożyczki. Ostateczne rozliczenie pożyczki nastąpi w terminie 14 dni od dnia całkowitej spłaty pożyczki (ust. 19).

(dowód: umowa pożyczki nr (...) \ (...) z załącznikami – k. 16-20)

W dniu 15 lutego 2016 r. S. T. zawarła z pozwanym umowę pożyczki gotówkowej nr (...) \ (...) w kwocie 5.999,52 zł (dalej: umowa), na okres do 13 lutego 2018 r. Rzeczywista roczna stopa oprocentowania pożyczki określona została

na 19,95%. Zgodnie z § 1 ust. 4 b) umowy, prowizja bankowa od udzielonej pożyczki wynosi 899,52 zł i pobierana jest przez bank jednorazowo z kwoty pożyczki. Początek spłaty pożyczki przypadał w marcu 2016 r., a data płatności każdej raty przypadała w 13 dniu każdego miesiąca (§ 2 ust. 2). Całkowita kwota do zapłaty z tytułu umowy pożyczki w przypadku terminowego spłacania wynosiła 5.999,52 zł (§ 1 ust. 7).

Zgodnie z § 2 ust. 16 umowy, pożyczkobiorca uprawniony jest w każdym czasie obowiązywania umowy pożyczki, do częściowej lub całkowitej wcześniejszej spłaty pożyczki. Ostateczne rozliczenie pożyczki nastąpi w terminie 14 dni od dnia całkowitej spłaty pożyczki (ust. 19).

(dowód: umowa pożyczki nr (...) \ (...) z załącznikami – k. 21-24)

Pożyczka z dnia 5 września 2015 r. nr (...) \ (...) została całkowicie spłacona w dniu 13 listopada 2015 r.

Pożyczka z dnia 15 lutego 2016 r. nr (...) \ (...) została całkowicie spłacona w dniu 11 kwietnia 2016 r.

(dowód: oświadczenie – k. 25, strona 2/131 raportu BIK – k. 26)

Umową cesji nr (...) /K. S. T., za wynagrodzeniem przeniosła na (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. wierzytelność pieniężną z umowy z dnia 5 września 2015 r. nr (...) \ (...) oraz z umowy z dnia 15 lutego 2016 r. nr (...) \ (...) - obydwie umowy zostały zawarte z (...) Bank S.A. z siedzibą we W., przysługujące jednocześnie wobec podmiotu zobowiązanego Bank (...) S.A. obejmującą w szczególności wierzytelności o zwrot wszelkich nienależnie pobranych przez dłużnika opłat i kosztów oraz wierzytelności o zwrot kosztów w związku z wcześniejszą spłatą kredytów konsumenckich, wraz ze wszystkimi związanymi z tymi wierzytelnościami prawami (m. in. odsetkami za zwłokę i opóźnienie). Zgodnie z treścią § 3 ust. 2 umowy cesji, przelew wierzytelności następuje z chwilą podpisania niniejszej umowy. Po dacie złożenia przez Cedenta oświadczenia woli o zawarciu umowy cesji, podmiotem wyłącznie uprawnionym do odbioru świadczenia pieniężnego dłużnika był Cesjonariusz (§ 4 ust. 3).

(dowód: umowa cesji nr (...) /K. k. 43-44)

Pismem z 25 maja 2020 r. powód (...) Sp. z o.o. skierował do Banku (...) z siedzibą w W. wniosek o zwrot części kosztów kredytu w związku z wcześniejszą spłatą kredytu, tj. do zapłaty kwoty 4.123,36 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 30 listopada 2015 r. do dnia zapłaty, jak również do zapłaty kwoty 834,12 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 25 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty, w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania. W wezwaniu powód załączył umowę cesji zawartą z S. T., zawiadomienie o przelewie wierzytelności oraz oświadczenie o zwolnieniu Banku z tajemnicy bankowej. Wezwanie przesłane pozwanemu 25 maja 2020 r. pozostało niewykonane.

(dowód: wniosek powoda k. 46 i 47, zawiadomienie o przelewie wierzytelności k. 45, umowa cesji k. 43-44)

Pismem z dnia 8 czerwca 2020 r. pozwany odmówił wypłaty spornej kwoty.

(dowód: odpowiedź na wniosek o zwrot prowizji k. 48)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wskazanych powyżej dokumentów i kserokopii dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy. W ocenie Sądu dowody te, w zakresie, w jakim stanowiły podstawę poczynionych w niniejszej sprawie ustaleń faktycznych, tworzą zasadniczo spójny i niebudzący wątpliwości w świetle wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, a przez to zasługujący na wiarę materiał dowodowy. Wskazać należy również, iż okoliczności bezsporne w ogóle nie wymagały wykazywania ich prawdziwości za pomocą dowodów zgodnie z treścią art. 229 - 230 k.p.c., albowiem zostały przez strony wprost przyznane, bądź też nie zostały zaprzeczone, co zostało przez Sąd ocenione na zasadzie przywołanych przepisów.

Sąd uznał za udowodniony fakt wcześniejszej spłaty zawartych umów kredytu zawartych przez S. T. w datach wskazanych przez powoda w pozwie. Fakt ten wynika z oświadczeń konsumentki dołączonych do pozwu, stanowiących dokumenty prywatne w rozumieniu art. 245 kpc i podlegających ocenie Sądu jak każdy inny dowód, ale przede

wszystkim z przedłożonego wydruku z BIK (stanowiących inny środek dowodowy o którym mowa w art. 309 k.p.c. oraz art. 308 k.p.c.), w którym **wprost wskazano daty zakończenia umów kredytów**. Biuro (...) zostało utworzone przez banki (...) na podstawie art. 105 ust. 4 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo Bankowe. **Do BIK trafiają wszystkie informacje dotyczące kredytów zaciąganych we wszystkich bankach** ale także (...) -ach i największych firmach pożyczkowych. Są to zarówno informacje pozytywne, czyli te o kredytach spłacanych terminowo, które tworzą pozytywną historię kredytową, ułatwiając w przyszłości uzyskanie kredytu, jak i informacje negatywne – o kredytach niespłacanych lub spłacanych z opóźnieniami. Nie ulega zatem wątpliwości, że informacja o spłaceniu kredytu zawarta w wydruku z BIK odpowiada rzeczywistej dacie spłacenia kredytu **albowiem została ona tam umieszczona w oparciu o dane uzyskane bezpośrednio od Banku w którym kredyt został zaciągnięty - w realiach niniejszej sprawy, od Banku (...)**. Całkowicie niezrozumiałe jest zatem stanowisko pozwanego, jakoby dowód z raportów BIK winien zostać przez Sąd pominięty jako nieprzydatny do wykazania faktu dokonania całkowitej wcześniejszej spłaty pożyczek i ich terminu spłaty. Nadto, pozwany w niniejszym procesie wcale nie twierdzi, że konsumentka nie spłaciła kredytu przed terminem – ogranicza się jedynie do stwierdzenia, że powód nie udowodnił, żeby spłaciła. W ocenie Sądu, takie postępowanie stanowi w istocie przyjętą przez pozwanego linię obrony mającą na celu maksymalne odłożenie w czasie obowiązku zwrotu kosztów kredytu, do czego jest zobowiązany na mocy art. 49 ust. 1 ukk.

Sąd rozważył, co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu niemalże w całości.

Powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. ostatecznie domagał się zasądzenia od pozwanego Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwoty 5.978,95 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Przedmiotem dochodzonego roszczenia był zwrot części prowizji z tytułu udzielonej pożyczki po jej wcześniejszej spłacie.

Poza sporem pozostawało, iż zgodnie z wiążącą konsumenta S. T. i pozwanego umową pożyczki, pozwany miał prawo pobrać kwotę prowizji za udzielenie konsumentowi pożyczki.

Niesporny był także fakt nabycia przez powoda w ramach umowy cesji wierzytelności przysługującej S. T. od pozwanego banku z umów pożyczki o numerach (...) \ (...) i (...) \ (...).

Pozwany zakwestionował natomiast prawo powoda do żądania zwrotu prowizji wskazując, że nie była ona powiązana z okresem obowiązywania umowy, zatem nie podlega obniżeniu w przypadku przedterminowej spłaty zobowiązania. Pozwany wskazał, że nie wszystkie koszty pożyczki ulegają obniżeniu w przypadku wcześniejszej spłaty zobowiązania. Prowizja za udzielenie pożyczki jest kosztem związanym z jednorazowymi czynnościami lub usługami wykonywanymi przez pozwanego w związku z udzieleniem pożyczki.

Pozwany kwestionował także wystąpienie powoda z pozwem podnosząc, że powód jest przedsiębiorcą, a zatem motywów zawarte w wyroku (...) C-383/18 nie mają do niego zastosowania ani nie mogą go chronić w relacji z innym przedsiębiorcą.

Ponadto pozwany zakwestionował samo zawarcie umowy cesji, jak również podniósł, że w przypadku spornej umowy cesji doszło do wyzysku konsumenta, w związku z czym dochodzenie należności przez powoda należy traktować w charakterze nadużycia prawa podmiotowego.

Wobec powyższego spór zasadniczo koncentrował się wokół oceny prawnej roszczenia powoda tj. czy w świetle przepisów prawa pozwany jest zobowiązany do zwrotu prowizji. W zakresie ustaleń faktycznych pozwany nie kwestionował okoliczności wcześniejszej spłaty pożyczki przez S. T.. Zakwestionował jedynie datę wcześniejszej spłaty jednej z pożyczek, co potwierdził powód i zmodyfikował powództwo.

W pierwszej kolejności, odnosząc się do zarzutu nieważności umowy cesji wierzytelności, zarzut ten nie zasługuje na uwzględnienie. Przeprowadzone dowody z dokumentów nie wykazały, aby umowa cesji była dotknięta nieważnością, ani żeby doszło do wyzysku konsumentów. Powód słusznie wskazał, że umowa została zawarta dobrowolnie, nadto, że cedent otrzymał należne wynagrodzenie za zawartą umowę cesji, w związku z czym bezpodstawne okazały się zarzuty, jakoby doszło ze strony powoda do wyzysku czy też wykorzystania przymusowego położenia kredytobiorców. Co więcej, twierdzenia pozwanego o wyzysku nie zostały poparte żadnymi dowodami i należy je uznać za element taktyki procesowej.

Zgodnie z art 3 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2018.993 j.t. ze zm. dalej jako „u.k.k.”), przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255.550,00 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi. Przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się także umowę o kredyt niezabezpieczony hipoteką, który jest przeznaczony na remont domu albo lokalu mieszkalnego, w tym w wysokości większej niż wysokość określona w ust. 1. W świetle art. 3 ust. 2 pkt 2 cytowanej ustawy, za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę kredytu w rozumieniu przepisów prawa bankowego. Podkreślenia wymaga również, iż zgodnie z art. 78a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. prawo bankowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 1876 t.j. dalej „p.b.”) przepisy ustawy stosuje się do umów kredytu i pożyczki pieniężnej, zawieranych przez bank zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, w zakresie nieuregulowanym w tej ustawie.

Nie budzi także żadnych wątpliwości dopuszczalność zastrzeżenia prowizji w umowie kredytu. Wynika to wprost z brzmienia art. 69 ust. 1 p.b., wedle której kredytobiorca zobowiązuje się do zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Prowizja, jako element umowy bankowej ma charakter fakultatywny i jej ustanowienie jest zależne od woli stron.

Pojęcie „prowizji” nie posiada swojej definicji ustawowej. W słownikach prowizja oznacza wynagrodzenie za pośrednictwo w transakcji handlowej ustalane w procentach od wartości transakcji ((...)) Prowizja to wynagrodzenie za dokonanie pewnej czynności prawnej lub faktycznej - w tym wypadku chodzi o przyznanie kredytobiorcy kwoty kredytu.

Stosownie do art. 48 ust. 1 u.k.k., konsument ma prawo w każdym czasie do spłaty całości lub części kredytu przed terminem określonym w umowie.

Skutki powyższej regulacji zostały określone w art. 49 ust. 1 u.k.k., zgodnie z którym w przypadku spłaty całości kredytu przed terminem określonym w umowie, całkowity koszt kredytu ulega obniżeniu o te koszty, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, chociażby konsument poniósł je przed tą spłatą.

Przepis ten przewiduje zatem mechanizm automatycznego obniżenia kosztów kredytobiorcy z tytułu umowy o kredyt konsumencki albo kosztów związanych z taką umową, ustanawiając zasadę proporcjonalnej redukcji tych kosztów. Stosownie do art. 52 u.k.k., kredytodawca jest zobowiązany do rozliczenia z konsumentem kredytu w terminie 14 dni od dnia dokonania wcześniejszej spłaty kredytu w całości.

Zgodnie z literalnym brzmieniem art. 49 ust. 1 u.k.k. przepis ten obejmuje swoim zakresem całkowity koszt kredytu. Z kolei definicja całkowitego kosztu kredytu zawarta została w art. 5 pkt 6 u.k.k., który stanowi, że całkowity koszt kredytu to wszelkie koszty, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, w szczególności: a) odsetki, opłaty, prowizje, podatki i marże jeżeli są znane kredytodawcy oraz b) koszty usług dodatkowych w szczególności ubezpieczeń, w przypadku gdy ich poniesienie jest niezbędne do uzyskania kredytu - z wyjątkiem kosztów opłat notarialnych ponoszonych przez konsumenta.

Przepisy art. 49 i 48 ustawy o kredycie konsumenckim stanowią efekt procesu implementacji postanowienia art. 16 ust. 1 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającą dyrektywę Rady 87/102/EWG (Dz.U. UE.L.2008.133.66 ze zm.) zgodnie z którym konsument ma prawo w każdym czasie spłacić w całości lub w części swoje zobowiązania wynikające z umowy o

kredyt. W takich przypadkach jest on uprawniony do uzyskania obniżki całkowitego kosztu kredytu, na którą składają się odsetki i koszty przypadające na pozostały okres obowiązywania umowy.

Przyjęcie stanowiska pozwanego sugerowałoby, że przepis art. 49 ust. 1 u.k.k. na potrzeby proporcjonalnej redukcji kosztów kredytu konsumenckiego przewiduje nowe kategorie kosztów stanowiących części składowe całkowitego kosztu kredytu tj. te, które dotyczą okresu kredytowania i tym samym podlegają wspomnianej zasadzie oraz te, które nie dotyczą tego okresu, a ich wysokość jest niezależna od czasu trwania umowy i niezmienna w czasie (pobierane zazwyczaj jednorazowo mają rekompensować poniesione przez kredytodawcę koszty przygotowania umowy). W ocenie Sądu, taki sposób interpretacji tego przepisu byłby niezgodny z założeniami ustawy o kredycie konsumenckim i instytucjami, które ona przewiduje w celu zapewnienia rzeczywistej ochrony kredytobiorcy - konsumentowi.

Należy zauważyć, że ustawodawca w ustawie o kredycie konsumenckim wyróżnia dwa rodzaje kosztów: odsetkowe i pozaodsetkowe. W szczególności ustawa ta formułując znaczenie całkowitego kosztu kredytu w żaden sposób nie wyróżnia kosztów mających charakter ciągły czy jednorazowy. Tym samym tworzenie dodatkowych kategorii kosztów, tych które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy i te przypadające na pozostały okres obowiązywania umowy nie znajduje oparcia w ustawie.

Tego rodzaju pogląd jest sprzeczny nie tylko z definicją ustawową całkowitego kosztu kredytu konsumenckiego, ale także jest niespójny z konstrukcją ustawy o kredycie konsumenckim jako całości, jej istotą, celem i założeniami wprowadzonymi w celu ochrony konsumenta, zwiększenia przejrzystości tych usług i eliminowania potencjalnych zagrożeń. Jest on także nie do zaakceptowania, z uwagi na sprzeczny z wykładnią celowościową i prounijną. Nie można zapominać o tym, że ustawa o kredycie konsumenckim, w ślad za dyrektywą (...) ma zapewnić efektywną ochronę kredytobiorcy - konsumentowi i z tej perspektywy przepisy wprowadzające pewne instytucje służące realizacji tego celu powinny być interpretowane.

Celem wprowadzenia art. 49 ust 1 u.k.k. było stworzenie preferencji dla ekonomicznych interesów konsumenta w taki sposób, aby umowny układ kosztów związanych z kredytem nie powodował, że w przypadku posiadania nadmiaru środków kredytobiorca będzie powstrzymywał się przed skorzystaniem w ustawowego uprawnienia, z uwagi na brak opłacalności ekonomicznej takiego rozwiązania.

Jego istotą jest również uniemożliwienie kredytodawcy osiągnięcia korzyści finansowych związanych z kredytem, naliczonych za okres, w którym kredytobiorca dokonujący przedterminowej spłaty – faktycznie z kredytu nie skorzystał. Rekompensatą dla kredytodawcy, jaką przewidział ustawodawca, tak unijny, jak i krajowy, z pewnymi wyjątkami, jest prowizja za przedterminową spłatę, która także podlega pewnym ograniczeniom (art. 50–51 u.k.k.).

Odwołując się do istoty ustawy o kredycie konsumenckim, Sąd zwraca uwagę, że także w przypadku odstąpienia od umowy kredytu (art. 53 u.k.k.) zwrotowi podlegają wszelkie koszty, nawet te już poniesione przez konsumenta i mające rekompensować kredytodawcy koszty przygotowania umowy czyli m.in. prowizja (art. 54 u.k.k.).

Art. 49 ust. 1 u.k.k. nie wyłącza przedmiotowo możliwości obniżenia żadnego z rodzajów kosztów określonych w art. 5 pkt 6 ustawy. Ostatnia część zdania w art. 49 ust. 1 ustawy wyraźnie stanowi, że obniżeniu podlegają nawet te koszty, które konsument poniósł przed spłatą kredytu. Oznacza to, że intencją ustawodawcy było, aby nie różnicować możliwości obniżenia kosztu kredytu w zależności od tego, jaki charakter ma ten koszt i w jakim czasie został poniesiony. Próba interpretacji tego przepisu w oderwaniu od istoty i celu ustawy o kredycie konsumenckim jako całości stwarza stan naruszenia tego przepisu i jego ratio legis, którego celem jest zmniejszenie ciężarów finansowych konsumenta kredytobiorcy, a także stwarzałaby możliwość nadużycia i omijania ograniczeń związanych z przedterminową spłatą kredytu przez konsumenta.

Ponadto fakt, że całkowity koszt kredytu w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu obejmuje wszystkie koszty jakie zostały nałożone na konsumenta, potwierdził także Trybunał Sprawiedliwości w wyroku z dnia 11 września 2019 r. w sprawie C-383/18 ((...) Sp. z o.o. v Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowej im. F. S. i in.). W uzasadnieniu Trybunał Sprawiedliwości podniósł, że art. 3 lit. g) omawianej dyrektywy definiuje „całkowity koszt kredytu” jako

obejmujący wszystkie koszty, łącznie z odsetkami, prowizjami, podatkami oraz wszelkimi innymi opłatami, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, które to koszty znane są kredytodawcy, z wyjątkiem kosztów notarialnych. Definicja ta nie zawiera zatem żadnego ograniczenia dotyczącego okresu obowiązywania danej umowy o kredyt. Zatem Trybunał wyjaśnił, że art. 16 ust. 1 dyrektywy (...) należy interpretować w ten sposób, że prawo konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu obejmuje wszystkie koszty, które zostały nałożone na konsumenta.

Niezasadne okazały się twierdzenia pozwanego że przywołany przez powoda wyrok Trybunału Sprawiedliwości nie znajduje zastosowania w rozpoznawanej sprawie, gdyż wiąże tylko sąd zadający pytanie prejudycjalne, a także, że dotyczy on wykładni art. 16 i to zawartych w wersji angielskiej i niemieckiej, a nie przepisu art. 49 u.k.k. Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2019 r. III CZP 45/19 (L., Numer (...)), którą sąd orzekający podziela w całości, Sąd Najwyższy wskazał, że przystępując do Unii Europejskiej, Polska, na mocy Traktatu Ateńskiego zawartego 16 kwietnia 2003 r., od dnia akcesji jest związana postanowieniami traktatów założycielskich i wspólnotowych aktów prawnych przyjętych przed dniem przystąpienia. W konsekwencji Polska stała się również adresatem dyrektyw, o ile są one skierowane do wszystkich państw członkowskich. W zakresie umów o kredyt konsumencki taką powszechną dyrektywą jest Dyrektywa 2008/48/WE. Odnosząc się do analizy różnych wersji językowych art. 16 ust. 1 Dyrektywy (...) która nie pozwala na ustalenie dokładnego zakresu przewidywanej przez ten przepis obniżki całkowitego kosztu kredytu, Sąd Najwyższy wskazał, że Trybunał Sprawiedliwości w swoim wyroku uwzględnił przy dokonaniu wykładni przepisu prawa Unii nie tylko jego brzmienie, ale także kontekst oraz cele regulacji, której część on stanowi. Sąd Najwyższy zwrócił także uwagę, że zgodnie z art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana Dz.Urz. UE C 202 z 2016 r., s. 47 dalej (...)) (...) przysługuje kompetencja do dokonania wiążącej wykładni omawianej Dyrektywy, co oznacza, że dokonana przez Trybunał wykładnia ma charakter wiążący. Jeżeli zatem (...) dokonał wykładni konkretnego przepisu prawa unijnego, np. zawartego w dyrektywie, przesądzając, który z dwóch lub więcej potencjalnie wchodzących w grę sposobów rozumienia tego przepisu uważa za prawidłowy to taki sam sposób interpretacji powinien być przyjmowany w później wydawanych wyrokach sądów krajowych, w których znajdzie zastosowanie ten przepis. Jednocześnie Sąd Najwyższy przypomniał że zgodnie z art. 4 ust. 3 (...) na organach państw członkowskich, w tym, w ramach ich jurysdykcji, również na sądach, ciąży obowiązek podjęcia wszelkich właściwych środków ogólnych lub szczególnych w celu zapewnienia wykonania zobowiązań wynikających z Traktatów lub aktów instytucji Unii – dyrektywy. Co należy rozumieć, że stosując prawo krajowe, bez względu na to, czy sporne przepisy zostały przyjęte przed czy po wydaniu dyrektywy, sąd krajowy, który musi dokonać jej wykładni, powinien tego dokonać, tak dalece jak to tylko możliwe, zgodnie z brzmieniem i celem dyrektywy, po to, by osiągnąć przewidywany przez nią rezultat. Z przywołanej przez Sąd Najwyższy zasady powszechnego związania wykładnią prawa unijnego dokonana przez (...), znajdującej potwierdzenie w orzecznictwie Trybunału jak i Sądu Najwyższego (zob. np. wyrok z dnia 4 czerwca 2009 r., C-8/08, czy postanowienie składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 sierpnia 2018 r., III UZP 4/18, OSNP 2018 nr 12, poz. 165) należy stwierdzić, że orzeczenie (...), wiąże sądy krajowe, skoro wydanie przez sąd krajowy orzeczenia z oczywistym naruszeniem wyroku (...) może stanowić podstawę odpowiedzialności państwa członkowskiego za szkody wyrządzone jednostkom wskutek naruszenia prawa wspólnotowego. Biorąc pod uwagę powyższe Sąd Najwyższy w przytoczonej Uchwale III CZP 45/19 rozstrzygnął, że przewidziane w art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (t.j. Dz.U. 2019 r. poz. 1083) uprawnienie konsumenta do obniżenia całkowitego kosztu kredytu w przypadku jego spłaty w całości przed terminem określonym w umowie obejmuje także prowizję za udzielenie kredytu.

Reasumując w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu następuje obniżenie wszystkich możliwych kosztów kredytu, niezależnie od ich charakteru, z zastrzeżeniem, iż redukcja ta ma charakter proporcjonalny w tym sensie, że odnosi się do okresu od dnia faktycznej spłaty kredytu do dnia ostatecznej spłaty określonej w umowie.

Niezasadny okazał się także zarzut pozwanego wystąpieniu przez powoda z roszczeniem, korzystając z motywów wyroku (...) które dotyczą konsumenta. Na mocy umowy cesji dochodzi do pochodnego nabycia wierzytelności. Cesjonariusz nabywa wierzytelności w takim kształcie i stanie w jakim ona przysługiwała cedentowi tj. o takich samych właściwościach prawnych. Przepisy o przelewie wierzytelności (art. 509-516 k.c.) zakładają zatem identyczności

wierzytelności nabytej przez cesjonariusza z wierzytelnością zbytą przez cedenta. Zatem nowy wierzyciel może żądać od dłużnika spełnienia świadczenia na takich samych zasadach na jakich był do tego uprawniony zbywca, zgodnie z treścią stosunku zobowiązaniowego, z którego wynika wierzytelność. Bezsprzeczne jest, że S. T. na podstawie przepisów ustawy o kredycie konsumenckim przysługuje prawo do dochodzenia od pozwanego zwrotu części prowizji z tytułu wcześniejszej spłaty pożyczki, zatem w takim samym kształcie i stanie w związku ze skutecznie zawartą umową cesji taka sama wierzytelność o takich samych właściwościach przysługuje powodowi. Stąd powód jest uprawniony do dochodzenia roszczenia i powoływania się na przepisy z których wynika roszczenie.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić że S. T. dokonując wcześniejszej spłaty pożyczek nr (...) \ (...) i (...) \ (...) miała prawo żądać zwrotu części prowizji za udzielenie pożyczki, proporcjonalnie do okresu od dnia spłaty pożyczki do dnia spłaty pierwotnie ustalonej w umowie. Bezsprzeczne jest także prawo do żądania zwrotu części prowizji z umów pożyczki nr (...) \ (...) i (...) \ (...), które przysługuje powodowi (...) sp. z o.o. z siedzibą w W., który nabył wierzytelności w ramach umowy cesji nr (...) / K..

Zatem skoro strony w umowie pożyczki (...) \ (...) określiły okres kredytowania od 15 lutego 2016 r. do 13 lutego 2018 r. = 729 dni, zaś powód wobec przedterminowej spłaty dokonanej przez S. T. (pierwotnego pożyczkobiorcę) nie korzystał z pożyczki przez 673 dni (od 12 kwietnia 2016 r. do 13 lutego 2018 r.), to pozwany powinien zwrócić powodowi kwotę 830,42 zł z pobranej prowizji 899,52 zł ($899,52 \text{ zł} : 729 \text{ dni} = 1, (...); 1,233539094650206 \text{ zł} \times 673 = 830,42 \text{ zł}$).

Natomiast jeśli strony w umowie pożyczki nr (...) \ (...) określiły okres kredytowania od 5 września 2015 r. do 13 września 2018 r. = 1104 dni, zaś powód wobec przedterminowej spłaty dokonanej przez S. T. (pierwotnego pożyczkobiorcę) nie korzystał z pożyczki przez 1035 dni (od 14 listopada 2015 r. do 13 września 2018 r.), to pozwany powinien zwrócić powodowi kwotę 4.123,36 zł z pobranej prowizji 4.398,25 zł ($4.398,25 \text{ zł} : 1104 \text{ dni} = 3,983922101449275 \text{ zł}; 3,983922101449275 \text{ zł} (...) = 4.123,36 \text{ zł}$).

Powód domagał się w pozwie zasądzenia od pozwanego kwoty 830,42 zł i 4.123,36 zł tytułem proporcjonalnego zwrotu prowizji z tytułu wcześniejszej spłaty pożyczki. Sąd zasądził zatem od pozwanego na rzecz powoda te kwoty, stanowiącej część prowizji przypadającej do zwrotu po wcześniejszej spłacie pożyczek o numerach (...) \ (...) i (...) \ (...).

O odsetkach ustawowych za opóźnienie orzeczono na podstawie art. 481 § 1 k.c., doliczając do zasądzonych na rzecz powoda sum skapitalizowane odsetki. Zgodnie z art. 481 § 1 k.c., jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należną się odsetki ustawowe na podstawie art. 481 § 2 k.c. Biorąc pod uwagę trzyletni termin przedawnienia roszczeń o odsetki, roszczenie to okazało się być zasadne zgodnie z żądaniem pozwu, tj. za okres 3 lat przed dniem wniesienia pozwu. Powód ma prawo również do dochodzenia odsetek ustawowych za opóźnienie od zasądzonej należności od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

W pozostałym zakresie, ponad kwotę 5.978,95 zł, powództwo podlegało oddaleniu, ze względu na nieistnienie roszczenia, co przyznał sam powód w replice na odpowiedź na pozew. Powód pomimo modyfikacji powództwa i obniżenia wysokości dochodzonej kwoty, nie złożył jednak oświadczenia o cofnięciu pozwu.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie 3 sentencji wyroku zgodnie z przepisem art. 100 zdanie drugie k.p.c., stosownie do którego sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznacznej części swego żądania. Pozwany, przegrywający spór niemalże w całości (powództwo zostało oddalone w niewielkim zakresie roszczenia wobec omyłki w dacie spłaty pożyczki o 3 dni) obowiązany był do zwrotu powodowi całości poniesionych przez niego kosztów procesu, na które złożyły się: uiszczona opłata od pozwu w wysokości 400 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w wysokości 1800 zł ustalone na podstawie § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych powiększone o opłatę skarbową od udzielonego pełnomocnictwa w wysokości 17 zł – łącznie 2217 zł. Sąd zasądził również odsetki ustawowe za opóźnienie od zasądzonej kwoty kosztów sądowych na podstawie art. 98 § 1¹

k.p.c., który stanowi, że od kwoty zasądzonej tytułem zwrotu kosztów procesu należą się odsetki, w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądzono, do dnia zapłaty. Jeżeli orzeczenie to jest prawomocne z chwilą wydania, odsetki należą się za czas po upływie tygodnia od dnia jego ogłoszenia do dnia zapłaty, a jeżeli orzeczenie takie podlega doręczeniu z urzędu - za czas po upływie tygodnia od dnia jego doręczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.

Wobec powyższego, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanego.